

VAN ÉRTELME KITÖLTENEM?

Kérdések és válaszok az online
kérdőíves konzultációról

HINTALOVON
Child Rights Foundation

Miért vegyél részt egy konzultációban? Honnan tudhatod, hogy van-e értelme kitölteni egy kérdőívet? Miért úgy tesznek fel egy kérdést, ahogy? Hogyan ismerd fel, hogy biztosan nem vezetnek meg?

Sok hasonló kérdést kaptunk tőletek az említett kutatások kapcsán, ezért most kivesézzük a konzultációk és kérdőívek körüli bizonytalanságokat, és bevezetést adunk a mögötte álló módszertani szempontokba.

Miről lesz szó a kiadványban?

- I. Gyakori kérdések a konzultációkkal kapcsolatban
- II. Gyakori kérdések a kérdőívekkel kapcsolatban?
- III. Miért így teszik fel a kérdéseket?
- IV. Hogyan lehetsz tudatos válaszadó?

Olvasd el a gyakori kérdéseket, és legyél tudatosabb, amikor részt veszel online konzultációkban!

Úgy érzed, nem kaptál választ a kérdéseidre? Írj nekünk a tehogylatod@hintalovon.hu-ra!

I. GYAKORI KÉRDÉSEK A KONZULTÁCIÓKKAL KAPCSOLATBAN

Mik azok a konzultációk? Mi jellemzi őket, ha a gyerekeknek készülnek?

- Ez egyfajta felmérés, hogy a felnőttek megismerjék a gyerekek véleményét egy adott témában. Olyan döntést szeretnének hozni, ami figyelembe veszi a ti véleményeteket is.
- A döntés a felnőtteké. Nincs lehetősége a gyerekeknek arra, hogy a döntés kimenetelét meghatározzák.
- Többféle formájuk lehet. Legegyszerűbb formája az online kérdőív, amit te magadban, minden segítség nélkül kitölthetsz. De készülhetnek például fókuszcsoportok (beszélgetések egy adott célcsoporttal), fórumok, konferenciák, többlépcsős egyeztetések is.

Mi a konzultáció folyamata?

- Felmerül az igény arra, hogy megismerjék, hogy egy adott kérdésről mit gondolnak a gyerekek.
- Meghatározzák, hogy pontosan mi a céljuk, mire kíváncsiak.
- Megtervezik, hogy miről, kit és hogyan kérdezzenek meg. Ebben segítséget is kérhetnek mástól.
- Elindul a konzultáció, hirdetik a neten, az ismerősökön, partnereken keresztül, hogy minél több gyerekhez eljusson.
- Az eredményekből készül egy összefoglaló.
- Megkapják a döntéshozók. Összevetik a többi szemponttal, és döntenek.

Mi értelme van részt venni egy konzultációban?

- Hangot kap az, ahogyan a gyerekek gondolkodnak. Eljut a sajtóhoz, döntéshozókhöz, szakemberekhez, egyetemekhez, nemzetközi szervezetekhez. A szülők, tanárok is jobban megismerhetik a véleményeket.
- Nem a gyerekek feje felett dől el valami, hanem a véleményük figyelembevételével. A megfelelő döntésekhez tájékozódni kell, és megismerni az érintettek nézőpontját.
- Mások döntésére is hatással lehetsz. Olyanokra, amikre nem is számítasz.
- Hagyományt teremt, és segíti beépülni a köztudatba, hogy a gyerekeket is be kell vonni az őket érintő kérdésekbe.
- A kérdések téged is elgondolkodtathatnak, illetve megismerheted, mi foglalkoztatja a szakembereket és döntéshozókat egy kérdésről.
- Részt venni valamiben önmagában is jó. Átérezheted, hogy egy közösség aktív tagja vagy.

Tényleg számít a véleményem?

- Erről akkor tudsz meggyőződni, ha átlátható, hogy mi és miért történik. El kell mondani előre, ki és hogyan dolgozik az eredményekkel, miben veszi azokat figyelembe, mi alapján dönt, és erről visszajelzést is kell kapnod. Ezt hívják transzparenciának.
- A részvételi jogod akkor érvényesül, ha figyelembe veszik, amit mondasz. Ez nem jelenti azt, hogy a felnőtteknek feltétlenül úgy is kell dönteni, ahogy a gyerekek szeretnék. De meg kell fontolniuk a véleményüket, és több szempontot mérlegelve, a te legfőbb érdeked szerint kell dönteniük.

- Gyakori, hogy nem az indít konzultációt, aki a döntést hozza. Ilyen például, ha egy szervezet készíti a konzultációt, de ő csak közvetít a gyerekek és az EU, ENSZ vagy a kormány között. Ismerd meg a konzultációk hátterét! Előfordul, hogy a szervezetek között van egy erről szóló együttműködés, vagy már jól bejáratott útja van annak, hogy ilyen módon értesülnek a gyerekek véleményéről.
- Ha nyilvánosságot kap a gyerekek véleménye, annak sokféle hatása vagy akár nem várt eredménye is lehet. Nézz utána, mit ígérnek, hogyan használják fel az eredményeket. Ha elmondod a véleményed, akkor már egy lépést tettél afelé, hogy eljussanak a gondolataid a döntéshozókhoz.

„Remélem, tényleg eljut ez az ország vezetőihez, és meghallgatják a véleményünk.”

Honnan tudhatom, hogy valóban kíváncsiak a gyerekekre?

- Előre tájékoztatnak a konzultáció céljáról, menetéről és arról, hogy hogyan tudod megismerni annak eredményét és felhasználását.
- Eldöntheted, hogy részt veszel-e benne, és nem ér hátrány, akárhogy is döntesz.
- Fontos, hogy azt érezd, hogy komolyan vesznek, és őszinte lehetsz. Nem irányítják a válaszaidat a kérdésekkel. Olyan dolgokat kérdeznek tőled, amikről van tapasztalatod, gondolatod, tudásod.
- Érthetően fogalmazznak benne, és elegendő időd, megfelelő helyed van nyugodtan válaszolni.

- Megkülönböztetés nélkül bárki kitöltheti, és törekednek arra, hogy a konzultáció a legszélesebb körhöz eljusson, és hogy érthetőek legyenek a kérdések.
- Segítséget kapsz abban, hogy jobban megismerd, ami a téma kapcsán érdekel, és hogy kialakítsd a saját véleményed.
- A kérdések nem bántóak, és ügyelnek arra, hogy ne okozzanak benned rossz érzést vagy félelmet. Tájékoztatnak arról, hogy hová fordulhatsz, ha szeretnél beszélni valakivel, vagy felzaklatna valami.
- A konzultáció értékelése után tájékoztatnak annak eredményéről és arról, hogy hogyan vették azt figyelembe.
- Visszajelezhetsz a részvételedről.
- Találsz elérhetőséget, ahol felteheted a kérdéseidet.

Bízhatok abban, hogy eljut a fontos emberekhez?

- Tájékozódj arról, hogy mi történik a válaszaiddal, ki elemzi azokat, készül-e belőlük nyilvánosan elérhető összefoglaló. Nézd meg, hogy mit ígérnek, kik kapják meg az eredményeket. Egy megbízható konzultációban erről előre tájékoztatnak.
- Ismerd meg a kezdeményező szervezetek munkáját, kérdezz utána a hitelességüknek. Ellenőrizd a forrásokat, hivatkozásokat.
- Ha nem találsz ezekről információt, kérdezd meg a szervezőket. Nem jó jel, ha nem találsz hozzájuk elérhetőséget.

„Csúnya lenne, ha valami kamu teszt lenne ez, szóval remélem nem átverés.”

„Úgysem változik semmi soha.” „Ezen egy kérdőív sem segít.” „Nem elég, hogy megkérdeznek minket.”

- A változás sok tényezőn múlik. Nincs befolyásunk mindenre, de amit meg tudunk tenni, azzal pont annyival teszünk többet egy ügyért, mintha nem tennénk semmit. Ha ez épp 15 perc és egy kérdőív megválaszolása, akkor azzal, ha beszélsz róla másnak vagy megosztod, akkor azzal.
- Igazítsd az elvárásaidat ahhoz, amit ígérnek. Nézd meg, pontosan mi a konzultáció célja, milyen hatásban bíznak a szervezők, és kövesd be őket, hogy értesülj majd a következményekről.
- Tény, hogy egy felmérés ritkán hoz forradalmi változást. A tájékozódást szolgálja: felnyithatja a szemeket, ötleteket adhat, elgondolkodtathat. Sokszor nehéz nyomon követni a hatásokat, lassan indul el a változás, vagy esetleg csak hosszú távon mutatkozik meg. Az is lehet, hogy addigra te már betöltöd a 18-at. De ez nem kisebbíti a jelentőségét.
- Néha előfordul, hogy nem jut el hozzád, hogy mire volt jó a részvételed, pedig valóban komolyan vették az eredményeket.
- A konzultációk kitöltése csak az egyik módja annak, hogy részt vegyél a téged érintő kérdésekben. Valóban nem elég mindenre, de egyszerű és gyors módja a véleménynyilvánításnak (lásd fent).
- Beszélj egy felnőtellel, vagy írd a szervezőknek, és gondoljátok át, milyen lehetőség van még befolyásolni egy döntést, pl. együtt tudtok-e működni, vagy indíts te is kezdeményezéseket.

“

*„Fog ez a teszt bármin is változtatni?
Nem ez az első ilyen, és még semmi
sem változott...”*

Biztos, hogy én tudom ezt legjobban?

- Gyerekként olyan tudásod van, amit egyik szakértő se tud. Ennek az értékét nem szabad alábecsülni sem neked, se másnak.
- Egy megbízható konzultáció során olyanról kérdeznek, amiről van tudásod, tapasztalatod. Például az online oktatás kapcsán érdemes megkérdezni téged a tapasztalataidról, de nem biztos, hogy te tudod meghatározni, hogy milyen technikát kellene használni a digitális oktatáshoz.
- Fontos, hogy olyan dolgokról kérdezzenek meg téged, ami érdekes számodra, van hozzá tudásod, tapasztalatod. De az is rendben van, ha nincs valamiről véleményed, vagy nem érdekel.
- Előfordulhat, hogy egyes kérdések közelebb állnak hozzád, több tapasztalatod van róluk, míg más témák téged személy szerint kevésbé érintenek. Ezek viszont más kortársaid számára érdekesebbek lehetnek.
- Ha úgy érzed, hogy a kérdések nagyon távol állnak attól, amiről te bármit tudsz mondani hitelesen, nem kötelező válaszolnod. Például egy kérdőívben lépj nyugodtan tovább, vagy bármikor ki is léphetsz.

“

„Véleményem szerint nem a gyereket, hanem a pedagógusokat kéne ilyen módszerekkel felmérni ezen témákról.”

„Én több olyan kérdést tapasztaltam, ami egyszerűen rám nem vonatkozott (minek kell jobbnak lennie, illetve azok, amik láthatóan a fiatalabb tizenéves korosztályt célozzák meg – bár fontosak, a korombeliek nem biztos, hogy tudnak vele mit kezdeni).”

A véleményem nem biztos, hogy a valóság...

- A valóság összetett, amit általában úgy próbálunk megismerni, hogy vagy megfigyeljük az emberek viselkedését, vagy megkérdezzük őket. Fontos információ, hogy te hogyan éled meg az adott szituációt, kérdést, milyen gondolataid és érzéseid vannak a témában. Azért kérdezik meg a gyerekeket, mert a te nézőpontodra és gondolataidra kíváncsiak. Minél több oldalról közelítünk, annál közelebb juthatunk a valósághoz.

“

„Ez [a kérdőív] a véleményemet kérdezte, és lehet, hogy teljesen máshogy élem meg a dolgokat, mint ahogy történnek.”

Mit számít egyetlen válasz egy konzultációban?

- A konzultációkban két dologra kíváncsiak: a többség véleményére és a válaszokat befolyásoló tényezőkre (aki így vagy úgy válaszolt az egyik kérdésnél, mit mondott a másiknál). Egyénileg lehet, hogy tehetetlennek érzed magad, de a véleményed összemérődik a többiekével, és csökkented a hibát, amikor valaki következtetéseket akar tenni a gyerekekre nézve.

“

„Szerintem nem kíváncsiak személy szerint rám.”

„Nem várok sokat ettől az indítványtól, az emberek 90%-a azzal az idézettel tengeti le az egész életét, hogy »egy fecske nem csinál nyarat«.”

Gáz, amit gondolok?

- A vélemény szabad. Egy konzultációban sosem lehet jó vagy rossz válasz, aminek meg kell felelni. Csak a te őszinte véleményed számít. Ezt tisztelnie kell mindenkinek, aki veled konzultál.

“

„Sajnálom a hosszú véleményeket, amiket írtam, és remélem, senkinek nem lesz sértő, amiket kifejtettem :/”

Nem akarok politizálni.

- Előfordulhat, hogy főként politikusoktól vagy politikai köntösben hallottál másokat az oktatás helyzetéről, az egészségügyi ellátásról, szegénységről vagy más közéleti kérdésekről beszélni. De a gyerekeket érintő kérdésekben neked is jogod van részt venni. Ez politikai jog, de nem egyenlő a politikai pártok tevékenységével. Szakmai kérdések, döntések múlhatnak ezen.
- A nehézségek, kihívások feltárása a segítséget kell hogy szolgálja.
- Sosem jó, ha valaki azért indít egy felmérést, mert a saját nézeteit akarja igazolni. Ezzel nemcsak kihasználja a másikat, de manipulációnak is számít, ami ellentétes a jogaiddal.
- Ezért is fontos, hogy tájékozódj a felmérés háttéréről, és hogy tudd, hogy ha rossz érzésed van, nem kell részt vened benne.
- Az is teljesen rendben van, ha nem szeretnél ezekkel a témákkal foglalkozni. Ne feledd: senki nem vehet rá arra, hogy részt vegyél egy konzultációban, ha nem szeretnél. A részvételed önkéntes.

“

„Nem szeretném idekeverni a politikát, de egy ország jövőjét jelentősen befolyásolja.”

Alig volt arról szó benne, mint a hirdetésben.

- Egy hirdetés lényege, hogy figyelemfelhívó legyen. Előfordulhat, hogy ennek érdekében kiemelnek egy izgalmasabb kérdést vagy témát.
- Ne csak a hirdetésekben tájékozódj, olvasd el a hivatalos tájékoztatást is a konzultációkról!

II. GYAKORI KÉRDÉSEK A KÉRDŐÍVEKKEL KAPCSOLATBAN

Miért jó lehetőség egy kérdőív arra, hogy elmondd a véleményedet?

- A kérdőíves felmérés az egyik legegyszerűbb módja annak, hogy a legtöbb gyerek véleményt mondjon valamiről, és befolyással legyen egy döntésre.
- Hangot kaphatnak azok is, akik véleménye egyébként nem jutna el a döntéshozókig, szakemberekig.
- Lehetővé teszi, hogy közvetlenül, képviselők nélkül is részt vegyél valamiben úgy, hogy névtelen maradhass.
- A döntéshozók tájékozottabb döntéseket hozhatnak.

Miért készülnek többnyire online, ha sokaknak nincs internete?

- Ez az egyik legolcsóbb módszer, ezért a legtöbb gyerek így tud részt venni benne.
- Bár nem mindenkinek van internete, az online kérdőívek előnye, hogy gyorsan, közvetlenül, sok gyerekhez érnek el. Ehhez hasonlóan pedig a te válaszod is gyorsan, közvetlenül jut vissza az elemzőkhöz, ami így a hibázást is csökkenti.
- Az online adatgyűjtést gyakran kiegészítik más módszerekkel, például szerveznek fókuszcsoporthoz beszélgetéseket, ahol elérhetnek olyan gyerekeket is, akiket az online kérdőívvel nem tudnának.

Mi történik a válaszaimmal? Hogyan elemzik a válaszokat?

- Összesítik a többiekével.
- Statisztikai elemzéseket végeznek rajtuk, hogy megismerjék, hogy a gyerekek milyen aránya válaszolt így vagy úgy, és ez hogyan függ össze a többi válaszukkal. A szöveges válaszokat is elemzik, kódolják. A szöveges válaszok elemzésére több módszer lehetséges. Néha számítógépes programok elemzik, de gyakran egyesével kódolnak minden egyes választ, akár többen is. Ez azt jelenti, hogy témák vagy más szempontok szerint csoportosítják és dolgozzák fel őket.
- A tipikus szöveges válaszokból kerülhetnek be szó szerinti idézetek a jelentésbe.
- Az eredményekről önálló jelentés készül. Ez tartalmazhat következtetéseket is, de fontos, hogy az eredmények önmagukban is megismerhetőek legyenek.

- A jelentést megkapják a döntéshozók, és sokszor nyilvánosságra is hozzák.

“

„Szerintem ezt senki nem fogja elolvasni, és csak egy számítógép fogja összesíteni a válaszaimat a többi kérdőívben kitöltött válasszal.”

Mit jelent az anonimitás, amikor mindennek nyoma van?

- Az anonimitás azt jelenti, hogy névtelen maradsz: nem tudják meg a kutatók, hogy ki van a válaszok mögött.
- Nem kérdezik meg sem a nevedet, sem más olyan adatot, ami alapján te személy szerint azonosítható lennél.
- A beérkezett válaszokból egy adatbázis jön létre. Ez egy nagy táblázat, amiben szerepel minden kitöltő minden válasza. Minden kitöltőhöz automatikusan rendel a program egy sorszámot, ami tartalmazza a kitöltés időpontját. Ez lesz az egyedi azonosítód.
- Ezen kívül csak az szerepel az adatbázisban, amit kifejezetten beírsz, az oldalak pedig azokat a technikai adatokat (IP-cím, böngésző, eszköz, stb.) tárolják, amiknek a kezeléséhez a böngésző- és cookie-beállításaidal hozzájárultál.

Mi van amögött, hogy „bizalmasan kezeljük az adataidat”?

- Ezzel arra szoktak utalni, hogy csak az látja a válaszaidat, akinek te erre kifejezetten engedélyt adtál a kérdőív kitöltése előtt.
- Tájékoztatni kell téged arról, hogy ki fér hozzá majd az adatokhoz, illetve hogy hol és hogyan tárolják azokat. Erről az adatvédelmi szabályokban részletesen is írni kell. Ha nincs ilyen, nem tudsz meggyőződni arról, hogy tényleg biztonságos-e a kérdőív kitöltése.

“*„Örültem neki, hogy elmondhatom a véleményemet név nélkül. (Habár az internet, mint tudjuk, huncut dolog, IP-cím alapján szerintem vissza lehet keresni, hogy honnan lettek küldve a válaszaim.)”*

Mit jelent az, hogy reprezentatív egy felmérés?

- Azt jelenti, hogy bizonyos szempontokból a kitöltőkre ugyanaz igaz, mint a társadalom szélesebb csoportjára. Tegyük fel, hogy egy kutatásban 13–17 éveseket kérdeznek, és a kutatás nemre és megyére reprezentatív. Ekkor a kitöltők között olyan arányban vannak fiúk és lányok az egyes megyékből, mint a teljes korcsoportban.
- Ezzel a mintába kerülők válaszaiból magabiztosabban következtethetünk a gyerekek szélesebb csoportjának véleményére is.
- Ugyanakkor azt is jelenti, hogy nincs mindenkinek lehetősége a részvételre, hiszen kontrollálni kell, hogy melyik csoportból hányan mondják el a véleményüket.

III. MIÉRT ÍGY TESZIK FEL A KÉRDÉSEKET?

Miért ilyen hosszúak a kérdőívek?

- A kérdőívek hosszának meghatározása mindig nehéz feladat. Fontos, hogy elég részletes legyen, minden lényeges dologra rákérdezzenek.
- Figyelni kell arra is, hogy ne legyen túl hosszú, unalmas, hogy még kitöltsék az emberek, és ne lépjenek ki a kérdőívből úgy, hogy még nem fejezték be. Vagy hogy bele se kezdjenek, mert megijednek a kérdőív hosszától.
- Ezért sokszor a kérdőív leírásában megtalálod a kitöltés megbecsült időtartamát, hogy tudd, nagyjából mire számíthatsz. Gyakran tapasztaljuk, hogy a megadottnál sokkal kevesebb idő is elég rá, de ennek az ellenkezője sem kizárt.

“

„Érdekes volt eléggé, hogy kitöltsem. Egyáltalán nem volt unalmas, mert akkor el sem jutottam volna idáig, illetve könnyen érhető és kitölthető is volt. Újnak nem mondanám, szerintem egy rendes kutatáshoz rövid volt, illetve jó volt a sorrend. “

Mitől függ a kérdések sorrendje?

- A kérdések sorrendje hatással lehet rád. Például ha bármilyen témával kapcsolatban először egy általános kérdést tesznek fel, majd a később ennek részleteire is rákérdeznek, akkor a tapasztalatok szerint a válaszadók igyekeznek következetesen maradni az előző válaszukhoz. A kérdőív készítésekor nagy figyelmet kell annak szentelni, hogy a kérdések a legkisebb mértékben befolyásolják a válaszadást.
- Minden kérdőívben helyet kap egy olyan blokk, ami a válaszadók jellemzőit méri fel (pl. életkor, nem, lakóhely stb.), ezeket demográfiai adatoknak nevezzük. Ezek a kérdések lehetnek a kérdőívek elején vagy végén is. Van, akit segítenek az elején ráhangolódni, de gyakori, hogy a kérdőív végére kerülnek, hiszen ezek kevésbé izgalmasak. Cél, hogy a kérdések felkeltsék az érdeklődést, és motiválják a kitöltést.
- A válaszok elemzése során nincs jelentősége annak, hogy melyik kérdés hol szerepel a kérdőívben.

„Sorrendben előre raknám a személyes kérdéseket, nem pedig a végére.”

Miért így fogalmazták meg a kérdéseket?

- Ahhoz, hogy a kérdőív eredményei hitelesek legyenek, fontos, hogy a kérdések mindenki számára érthető módon és pontosan legyenek megfogalmazva. Egy jó kérdés nem félreérthető.

- Ebben sokat segít, ha előbb gyerekekkel is tesztelik a kérdőívet, akik visszajelzést tudnak adni a kérdések (és a válaszlehetőségek) egyérteműségéről.

“

„Szerintem jó volt, de pontosítanék a kérdéseken, mert egyes kérdéseket többféleképpen tudtam értelmezni. Például, »A felnőtteket érdekli-e, hogy...« kérdésnél nem tudtam eldönteni, hogy általánosságban a felnőttekről van szó vagy a szüleimről.”

Miért vannak szöveges és feleletválasztós kérdések is?

- Más-más célt szolgál, ha a saját szavaiddal felelhetsz valamire (nyitott kérdések), illetve amikor megadott lehetőségből tudsz választani (zárt kérdések).
- A nyitott kérdésekben korlátozások nélkül, szabadon kifejtheted a véleményed, ami ezért nagyon értékes a kérdezők számára. A kiértékelésük, értelmezésük azonban hosszabb és szubjektívebb feladat, tehát előfordulhat, hogy félreértelmezik azt. Ráadásul ezeket a kérdéseket gyakran üresen hagyják, hiszen a megválaszolásuk időigényes.
- A zárt kérdések gyorsan kitölthetőek és könnyen összehasonlíthatóak, még hozzá azok mentén a kategóriák mentén, amire a kérdezők kíváncsiak. Hátrányuk, hogy kimaradhatnak fontos válaszlehetőségek, amire a kérdezők nem gondoltak.

Miért nem jelölhetek be annyi választ, amennyit csak szeretnék?

- A válaszlehetőségek meghatározásakor figyelemmel kell lenni arra is, hogy a megadott lehetőségek egymást kölcsönösen kizáróak legyenek, azaz két válaszlehetőség ne ugyanazt jelentse. Ez különösen fontos akkor, amikor egy listából a válaszolónak a magára leginkább igaz dolgot kell kiválasztania.
- Vannak olyan kérdések, amikor azonban egyszerre több lehetőséget is be kell/lehet jelölni. Ilyenkor a kérdőív készítői határozzák meg a limitet az alapján, hogy mire kíváncsiak, például hogy a jövővel kapcsolatban mi a 3 legnagyobb aggodalma a gyerekeknek. Elképzelhető, hogy egy hosszú felsorolásból a legtöbb dolog aggodalmat okoz a gyerekeknek, de feltételezhetően nem egyforma mértékben. Ha minden válaszlehetőséget be lehetne jelölni, az nem szolgáltatna megbízható információt arról, hogy mégis melyek a legaggasztóbb gondolatok számukra.

“

„Teljesen jó volt az kérdőív. Néhol nehézséget okozott hogy csak 4-et, 3-at lehetett választani, mondjuk, 5 számomra egyenrangú dologból.”

Amikor egy skálán kell bejelölni a válaszom (pl. 1-től 4-ig, vagy hogy mennyire értek egyet valamivel), miért nincs középső lehetőség?

- Tapasztalatok alapján sokan hajlamosak arra, hogy a kérdés átgondolása helyett automatikusan a középső vagy semleges értéket jelöljék be. Ezt a kérdezők azzal próbálják meg kiküszöbölni, hogy nem adnak meg ilyen középső értékeket.
- Vannak olyan kérdések, amikor ez nem kihagyható, mert jelentősége van annak is, ha valaki se így, se úgy nem érez jobban. A skála meghatározásakor mindig át kell gondolni, hogy mi a kérdés célja, illetve azt is, hogy milyen módszerrel akarják majd elemezni a válaszokat.

„Néhány kérdésnél nehéz volt eldöntennem, hogy inkább egyetértek, vagy nem, ilyenkor jó lett volna egy köztes lehetőség.”

Miért kérdezik meg a nemem, életkorom, lakhelyem stb.?

- Fontos eredmények jöhetnek ki abból, ha például összevetjük, hogy mit gondolnak a fiúk, és mit a lányok; hogyan válaszolnak egy adott megyében szemben a fővárossal; vagy mit ír egy 18-hoz közeli fiatal és egy kiskamasz.
- A kérdőívkészítők előre meghatározzák, hogy mi a számukra fontos adat, mit akarnak megtudni a kitöltőkről. Ez határozza meg, hogy mik lesznek a kérdések pontosan.

- Végiggondolják, hogy előreláthatóan lesz-e elég kitöltő minden csoportban, amire kíváncsiak. Hiszen ahhoz, hogy statisztikailag megbízhatóan össze lehessen vetni ezeket a csoportokat, a kitöltők eloszlására figyelni kell.
- Utólag is össze lehet vonni csoportokat, kategóriákat, de alapvetően az egy fontos elv, hogy olyan kérdések szerepeljenek, amiket utána figyelembe vesznek.

Budapest nem Pest megye?

- Budapest Pest megye székhelye, de területileg nem tartozik hozzá, önálló területi egység.
- Budapest lakosságának mérete miatt az a szokás, hogy a felmérésekben külön kezelik, mert gyakran előfordul, hogy eltérések vannak a főváros és vidék között, amik fontosak lehetnek az eredmények szempontjából.

Miért (nem) kell pontosabban megadni az életkort? Miért 18 év a korhatára például egy diákoknak szóló kérdőívnek?

- Az életkor valóban egy mesterséges határvonal, hiszen sokan lehetnek hasonló élethelyzetben, de más korban.
- A gyerekeknek szóló kérdőíveket azért csak a 18 éven aluliak tölthetik ki, mert a jogszabályok szerint ők számítanak gyerekeknek, és a Gyermejjogi egyezményben foglalt jogok rájuk vonatkoznak.
- Egy másik mesterséges határvonal a 13 éves kor, mert ez a közösségi médián az önálló regisztráció korhatára, és általában az online konzultációkat a közösségi médián keresztül hirdetik, így ott lehet elérni a fiatalokat.

*„18 évesen is diák az ember,
nem csak 17 évesen.”*

IV. HOGYAN LEHETSZ TUDATOS VÁLASZADÓ?

Tájékozódj, mielőtt nekilátsz!

- Ki készítette a kérdőívet?
- Mihez használják fel a válaszaidat?
- Névtelen (anonim) maradhatsz-e?
- Hol és mikor teszik közzé az eredményeket?

Legyél tudatos a kérdőív kitöltésekor!

- Olyanról kérdeznek, amiről van tapasztalatod, tudásod
- Megvezető-e egy kérdés? Hagyd üresen, vagy lépj ki, ha úgy érzed!
- Vigyázz magadra, ne adj meg személyes adatot!

Kövesd figyelemmel, mi történt a válaszokkal!

- Készült-e összefoglaló az eredményekről?
- Mi lett a döntés, és hogyan vették figyelembe a válaszokat?
- Adj visszajelzést a szervezőknek, vagy kérdezz!

PÉLDÁK KÉRDŐÍVES KONZULTÁCIÓKRA GYEREKEKKEL

- A 2020. október 30-ig futó európai uniós konzultációban például hatással lehetett arra, hogy milyen stratégiát alakítson ki az Európai Unió a gyerekek védelmére.
- A 2019-es „Te hogy látod?” felmérésben az ENSZ-nek mondhatták el a gyerekek, mit gondolnak a jogaik érvényesüléséről. Az eredményeket beépítették azokba az ajánlásokba, amit Magyarországnak tettek.
- Az InternetMost kutatásban való részvétellel a Telekom digitális biztonságról szóló programját lehetett befolyásolni, de hatással volt arra is, hogy miről írjunk a Yelon.hu-n, és mire hívjuk fel a tanárok figyelmét.
- Az „Élet a koronavírus idején – CovidUnder19” néven indult kérdőívben világszerte gyűjtötték a gyerekek tapasztalatait a járványról, és javaslatokat is lehetett tenni. A készülő jelentést egyetemek, nemzetközi szervezetek juttatják el a döntéshozókhoz és a sajtóhoz.

Bővebben: www.yelon.hu, www.hintalovon.hu

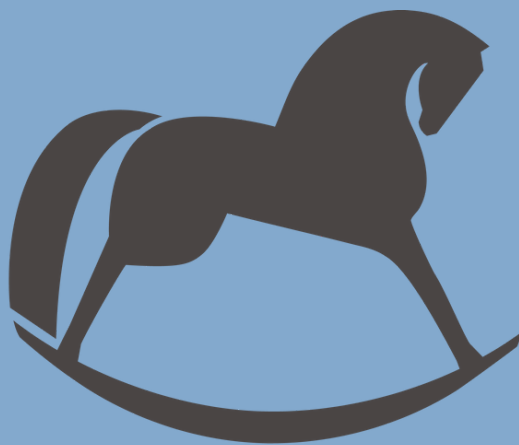
KÉSZÍTETTE:

Németh Barbara

Balogh Karolina

Palotay Lilla

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány, 2020

HINTALOVON

Gyermekjogi Alapítvány